

Kronan över alla kyrkor

Predikan av pastor Göran Appelgren

“Någon natt skall inte finnas mer, och de behöver inte någon lampas sken eller solens ljus. Ty Herren Gud skall lysa över dem, och de skall regera som kungar i evigheternas evighet.”

Upp 22:4-5

Inledning

Firandet av Nya Kyrkans dag går tillbaka till *Sanna kristna religionen # 791*. Swedenborg nämner en händelse i den andliga världen och sätter ett datum på den, 19 juni 1770. Nya Kyrkans dag är unik, eftersom den firar något som vi tror hände i den andliga världen. Andlighet handlar om något som inte kan ses med det fysiska ögat. Det börjar i en icke-synlig dimension, vårt inre, ett medvetande som hör ihop med en högre värld. Detta påverkar sedan i allra högsta grad det som händer i den här världen, speciellt i våra handlingar. Det är därför inte konstigt att en fördjupad kristen tro firar något som går tillbaka till något som hände i den andliga världen.

”Herren sammankallade sina tolv lärjungar, som hade följt Honom i världen, och sände ut dem i hela den andliga världen till att predika det glada budskapet, att Herren Gud Jesus Kristus härskar, samt att Hans rike skall vara i evigheters evigheter.”

Läsningar

Från den Heliga Skrift

Upp 22:1-9:

Och en av de sju änglarna visade mig [Johannes] en flod med livets vatten, klar som kristall. Den går ut från Guds och Lammets tron. Mitt på stadens gata, på varje sida om floden står livets träd som bär frukt tolv gånger, varje månad bär det frukt, och trädets blad ger läkedom åt folken. Och ingen förbannelse skall finnas mer. Guds och Lammets tron skall stå i staden, och Hans tjänare skall tjäna Honom. De skall se Hans ansikte, och Hans namn skall stå skrivet på deras pannor. Någon natt skall inte finnas mer, och de behöver inte någon lampas sken eller solens ljus. Ty Herren Gud skall lysa över dem, och de skall regera som kungar i evigheternas evighet. Och han sade till mig: 'Dessa ord är trovärdiga och sanna, och Herren, profeternas andars Gud, har sänt sin ängel för att visa sina tjänare vad som snart måste ske'. 'Och se, jag kommer snart. Salig är den som håller fast vid profetians ord i denna bok.'

Översättning: Svenska Folkbibeln 1998

Från den Himmelska läran

Gudomliga försynen # 259 :

Det finns tre väsentligheter i kyrkan: Erkännandet av Herrens Gudom, erkännandet av Ordets helighet och ett leverne som kallas människokärlek. ... Om kyrkan hade hållit fast vid dessa tre väsentligheter, så skulle intellektuella meningsskiljaktigheter inte ha splittrat kyrkan, utan endast gett den nyanser, på samma sätt som ljuset ger nyanser till färgerna i vackra föremål och som olika juveler ger upphov till skönheten i en konungs krona.

Sanna kristna religionen # 763:

Jag [Swedenborg] har blivit underrättad om att alla kyrkor, där det finns olika uttryck för det goda och det sanna, är såsom lika många ädelstenar i en konungs krona, under förutsättning att det goda är grundat i kärlek till Herren och det sanna i tro på Honom.

Inbjudan till Nya Kyrkan # 39:

Jag, [Swedenborg], har talat med änglar och andar i den andliga världen. Jag har beskrivit tillstånden i livet efter döden. Jag har också fått Ordets andliga betydelse uppenbarad för mig. En sådan kommunikation har Herren – så vitt jag vet – aldrig tidigare beviljat någon människa. Allt detta sker för Nya Kyrkans skull, som är kronan över alla kyrkor, och den kommer att bestå för evigt.

Amen! Herren gav Ordet. Välsignade är de som hör det och gör därefter!

Predikan

Ett liv, en värld

En erfarenhet som vi alla delar är när olika delar samverkar till en helhet. I gudstjänsten idag finns ett flertal funktioner som samverkar till en helhet. Om en del saknas blir det inte lika bra som när allt är med. Dynamiken i en familj är ett annat exempel. När något uteblir – vid sjukdom till exempel – haltar tillvaron. När det gäller tekniska saker blir det ännu tydligare. En trasig cykel. Eller tänk på ett flygplan. Då blir det helt och hållet avgörande att alla delar samverkar.

Vi kan använda ett ord som ibland uppfattas som tråkigt: ordning. Men det är ett bra ord. På grekiska heter det *kosmos* och motsatsen är *kaos*. Vi vet att ordning är bra och att kaos är dåligt. Vi strävar efter ordning.

Nya Kyrkans dag handlar om ordning, en ny ordning – eller möjligheten till den – först i himlen och sedan i världen. En högre kraft styr det som finns nedanför, världen, människan och det vi kallar kyrkan eller församlingen.

Dynamisk ordning

Men det är ingen statisk, stel, orubblig ordning vi talar om. Det är väl därför vi har blandade känslor inför ordet ordning. Det låter som något stelt, något som har fått en given form som aldrig kan ändras. Ordning som en högre princip, en ordnande kraft, handlar om något annat. Det är mer som en styrande hand full av alternativ för nästa steg i utvecklingen.

Lämna över ansvar

Vi lever i ett samhälle med så många olika funktioner att vi inte har någon möjlighet att överblicka allt som sker. Ändå fungerar livet för det mesta. Varje enskild individ behöver inte ta ansvar för varenda detalj i livets gång. Tvärtom är det så att vi lämnar över ansvar till andra människor eller verksamheter. Det betyder att vi har tillit till andra människors förmåga att bidra till helheten. Det är som att det finns en osynlig hand som styr. Men handen är dynamisk och skapande. Vi gör samma saker dag efter dag, men det är ändå variationer i det som både vi och andra gör. Möjligheter för variationer – kalla det fantasi, skaparglädje, initiativ – uppstår när det finns en ömsesidig tillit. Ändamålet är glädje och gemenskap. Slutresultatet kan se väldigt olika ut, men ändamålet är detsamma, glädje och gemenskap i allt vi gör för varandra. Det är vad vår Gud önskar för oss.

Herrens andra ankomst

På Nya Kyrkans dag firar vi Herrens andra ankomst och början på en ny tid. Det handlar om att det högre mer och mer ska inspirera det lägre. Det handlar om det osynliga i förhållande till det synliga. Vi är medvetna om att det är högre värden som ska styra våra tankar och handlingar. När det är så, blir vår mänskliga gemenskap och endräkt större. Ju mer vi kan lita på den Högste, Han som har kommandot, desto mer kan vi släppa vår oro över livet och världen. Vi kan ännu mer vara oss själva och ta vara på de krafter vi har fått ifrån Gud. I och med Herrens andra ankomst och den nya uppenbarelsen kan vi allt bättre förstå och lita på den Gud vi vänder oss till.

Tolv portar

Vi firar Nya Kyrkans dag och då läser vi i Uppenbarelseboken om ”den heliga staden, det nya Jerusalem, som kommer ner från himlen, från Gud, redo som en brud, smyckad för sin brudgum”. *Upp 21:2* Staden har tolv portar. Ordet brud antyder ju förening. Tillit. Vi, kyrkan, bruden, är människor som vill stärka förbindelse med Gud. Den som vi, så att säga, gifter oss med vill vi givetvis känna väl.

De tolv portarna har med kunskaper om brudgummen att göra. Ju mer vi känner Honom, desto större kan glädjen och gemenskapen bli. Fler och fler litar på att Han finns, att Han vill oss väl, att det finns ett sant och kärleksfullt sammanhang som vi är en del av. Med Nya Kyrkans Skrifter förstår vi mer och mer. Alla portarna leder in till staden. Allt hänger samman.

De tolv portarna är grundsanningar som alla hänger ihop. Vår Gud blir mer begriplig, när vi ser att det finns en ordning som är till nytta för oss. Vi inser följande saker:

- Gud är kärlek och straffar inte någon

- Det finns inte någon framtida omskakande dom att frukta
- Himlen är öppen för alla men det är vi själva som formar vårt eviga väsen
- Vi har frihet att tänka om allt som har med tro att göra och använda förnuftet
- Herren står på vår sida och leder oss genom sin Försyn
- Alla religioner har det som krävs för att hitta rätt väg i livet

Allt hänger ihop

Och om det finns tolv portar, finns det också tolv ingångar. Människor är olika och väljer den ingång som känns mest tillgänglig. Allt hänger ihop. Det finns en ordande princip. Det finns någon som har kommandot och som leder oss på ett kärleksfullt sätt. Och alla religioner och folk har det som krävs för att hitta rätt väg till det eviga, goda livet. I den perfekta ordningen finns skapande krafter hos alla människor. Alla människor finns med.

Det finns bara ett liv, och det livet kommer från vår Herre, och det delas av alla. Det uttrycker sig på oändligt många sätt, och vi kan glädja oss åt alla varierande uttryck av god vilja, goda avsikter och godhetens handlingar.

”Kronan över alla kyrkor”

Jag sa, att ”alla religioner och folk har det som krävs för att hitta rätt väg till det eviga, goda livet.” Men ändå hörde vi ett djärvt påstående i läsningen: ”Nya Kyrkan är kronan över alla kyrkor, och den kommer att bestå för evigt.” *Inbjudan till Nya yrkan # 39* Det är ingen hybris som ligger bakom detta. Jesus varnar hela tiden för att se sig som förmer än andra: ”Den som upphöjer sig skall bli förödmjukad.” *Matt 23:12* Nej, det måste handla om något annat. Vi hörde också bildspråket med en konungs krona och ädelstenar: ”Olika uttryck för det goda och det sanna är såsom lika många ädelstenar i en konungs krona.” *Sanna kristna religionen # 763*

Historiska ’kyrkor’

Innan vi fortsätter ska vi göra klart att i Swedenborgs texter används ordet ’kyrka’ mer som ’religion’ eller en religiös tradition, ett eget sätt att närma sig sin Gud. Om vi begränsar oss till Bibeln, så har vi olika epoker som har fått olika namn, där ’kyrka’ ingår. Den ’Fornäldsta kyrkan’ syftar på paradiset före syndafallet. Den ’Forngamla kyrkan’ är perioden från och med Noa och hans söner, den ’Israelitiska eller judiska kyrkan’ från Abraham och framåt, den ’Kristna kyrkan’ från Jesu uppståndelse och framåt. Och till slut är den ’Nya kyrkan’ en uppfyllelse av profetian i Uppenbarelseboken om den heliga staden det Nya Jerusalem. Det blir då fem epoker eller kyrkor. Så när vi säger att ”alla religioner och folk har det som krävs för att hitta rätt väg till det eviga, goda livet”, så finns de inkluderade i dessa fem epoker. Ur den Forngamla kyrkans epok kom avledningar som vi idag känner som till exempel hinduismen, shintoismen, taoismen, de persiska religionerna med flera. Den judiska kyrkan eller religionen finns ju kvar än idag, och islam har utvecklats i den kristna tidsåldern parallellt med alla andra religioner.

I Gud finns all kunskap

Så hur ska vi tolka påståendet att "Nya Kyrkan är kronan över alla kyrkor"? Ja, vi har redan sagt att 'kyrka' syftar på alla religioner. Om vi accepterar att uppenbarelserna som kommit genom Emanuel Swedenborg är gudomligt inspirerade, vilket betyder att vår oändligt kärleksfulle Gud har velat skänka världen fördjupade kunskaper om människans andliga liv, så kan man tänka så här: I Gud finns all kunskap, och hos människan finns olika sätt att ta emot den. Därför finns olika religioner.

De tar emot det heliga från Gud på olika sätt och värnar om detta heliga på sitt sätt. Till exempel har det judiska folket en djup vördnad för den hebreiska Bibeln, alltså Gamla testamentet, vars grundtext de har vårdat med minutiös noggrannhet i flera tusen år. "De läser Ordet på grundspråket och håller dess bokstavliga betydelse helig."

Även om den nya uppenbarelsen specifikt har kommit i ett kristet sammanhang, så är insikterna och metoderna som finns där universella och användbara överallt, i alla religioner. Ett slående exempel var när en buddhist i Japan, Daisetsu Suzuki, i början av 1900-talet översatte och spred Swedenborgs verk i Japan men utan att själv överge sin tradition och sin religion. Han ville fördjupa sin egen religion med nya andliga tankar som kom från en gudomlig källa. Samma princip gäller för alla som vill fördjupa förståelsen av sin egen tradition. De olika uttryck för det goda och det sanna som finns i alla traditioner kan utvecklas och bli ännu mer effektiva för människans andliga mognad.

Framåt och tillsammans

Vi firar därför både påståendet i *Sanna kristna religionen*, att "Herren Gud Jesus Kristus härskar, samt att Hans rike skall vara i evigheters evigheter", och å andra sidan att det som gäller i alla religioner och för alla människor på vår jord – vilken ras eller hudfärg de än har – är att olika uttryck för det goda och det sanna kan utvecklas och bli ännu mer effektiva för människans andliga mognad. På så sätt finns det bara en väg att gå: Framåt och tillsammans. "Någon natt skall inte finnas mer, ty Herren Gud skall lysa över oss alla, och bladen från Livets träd ska ge läkedom åt folket!" *Upp 22:2, 5*

Amen!